Kympin antaisin, jos olisi vielä selkeämpi

22.3.2019

Kansalliskirjaston tammi-helmikuussa toteuttamalla verkkokyselyllä kerättiin käyttäjien kokemuksia ja tarpeita Finna-verkkopalvelusta. Kysely koski kaikkien arkistojen, kirjastojen ja museoiden Finna-näkymien käyttäjiä. Kyselyyn vastasi yli 47 000 Finna-käyttäjää.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjaston SeAMK-Finna-hakupalvelua arvioi yhteensä 341 vastaajaa. Suurin osa vastaajista (82%) oli opiskelijoita, jotka olivat kyselyn aikaan varaamassa kirjoja, uusimassa lainoja tai etsimässä tietoa ja lähteitä opintoja varten. Opettajia vastaajien joukossa oli 6% ja muita työssäkäyviä 21%.

83% vastaajista kertoi löytäneensä tarvitsemansa tiedon SeAMK-Finnasta. 80% on etsinyt palvelusta myös e-aineistoja: eniten (84%) on haettu e-kirjoja ja toiseksi eniten (66%) artikkeleita.

Vastaajien enemmistön mielestä palvelu on hyödyllinen ja helppokäyttöinen ja sen käyttäminen säästää aikaa. Keskiarvoksi SeAMK-Finna sai komeat 8,7.

Kun opparia tekee, on hyvä osata käyttää Finnaa

Moni vastaajista totesi, että SeAMK-Finna on mahtava ja monipuolinen palvelu, jota ilman ei opinnoissa pääsisi eteenpäin. Kirjojen varaaminen, lainojen uusinta ja elektroniset aineistot toimivat hienosti kotikoneelta. Palvelu helpottaa tiedonhakua ja säästää aikaa, kun ei tarvitse lähteä varta vasten kirjastoon. Myös hyllyvarauksia ja varausten itsepalvelunoutoa kiiteltiin.

Sen sijaan palvelun ulkonäköä ja käytettävyyttä osa moitti sekavaksi. Yksi vastaajista olisi antanut SeAMK-Finnalle kympin, jos se olisi vielä aavistuksen yksinkertaisempi ja selkeämpi, toinen sen sijaan totesi käyttöliittymän olevan peestä, useimmiten toimimaton ja visuaalisesti alkeellinen.

Vaikea löytää oikeita hakusanoja

Oikeiden hakusanojen löytäminen tuotti joillekin vastaajille ongelmia. Sitä se varmaan Google-hakuihin tottuneille onkin. Kannattaa muistaa, että ohjausta hakusanojen ideointiin ja kirjaston elektronisten aineistojen käyttöön saa opintoihin sisältyvillä tiedonhankinnan kursseilla. Tunneilla kirjaston informaatikot antavat vinkkejä tiedonhakuun ja opastavat tehokkaaseen tiedon etsintään.

Varaa informaatikko –palvelu on hyödyllinen palvelu silloin, kun etsii tiedonlähteitä opinnäytetyöhön. Informaatikon kanssa yhdessä voi miettiä aihetta, hakusanoja ja tietokantoja, joista tietoa kannattaa lähteä etsimään.

E-kirjan lainaus jännittää ensimmäisellä kerralla

Ensimmäinen e-kirjan lainauskerta voi olla haastavaa. Pitää osata asentaa ohjelma, luoda tunnus, kirjautua ja ladata, jotta vihdoin saa kirjan luettavaksi lukuohjelmaan. Onneksi tämä on muuttunut äskettäin: SeAMK Kirjastossa on Ellibs e-kirjojen lainaamiseen otettu käyttöön mobiilisovellus, mikä tekee lainaamisesta ja lukemisesta entistä helpompaa. Se kannattaa ottaa heti käyttöön.

Moni kertoi, että mitä enemmän SeAMK-Finnaa ja kirjaston aineistoja käyttää, sitä helpommin sujuu. Niin SeAMK-Finnan kuin e-kirjojenkin tehokas käyttäminen vaatii harjoittelua, mutta saatu hyöty on suuri, kuten joku vastaajistakin totesi.

SeAMK-Finnan mobiilikäyttö sai ristiriitaista palautetta – joku kertoi palvelun toimivan erinomaisesti myös älypuhelimen kautta, toinen taas moitti käytön hankalaksi. Erillistä Finna-sovellusta toivottiin muutamassa vastauksessa.

Välillä tulee vesiperiä

Kirjastojen Finna-näkymät on rakennettu niin, että niillä voi etsiä myös kansainvälisiä e-aineistoja, esimerkiksi artikkeleita, tutkimuksia, e-kirjoja eri tieteenaloilta ja kustantajilta – tai ainakin niiden viitetietoja. Varsinaiseen tekstiin ei valitettavasti aina ole pääsyä, koska SeAMK ei ole hankkinut taustalla olevaa aineistoa tai sitä ei ole saatavana avoimesti verkossa. Vastauksiin lienee vaikuttanut myös se, ettei kokotekstirajaus toiminut kyselyn aikaan Finnassa.

Moni kyselyyn vastannut oli huomannut tämän ongelman. Artikkelin otsikko löytyi, muttei itse artikkelia. Tieteellisten ja sähköisten aineistojen haku oli monen klikkauksen takana, mikä aiheutti vastaajissa ymmärrettävää turhautumista. Lohdutuksena sanottakoon, ettei tämä ole pelkästään Finnan syy. Tieteellisten artikkeleiden etsiminen on useimmiten haastavaa myös ammattilaisille. Suosittelemme siksi käyttämään myös e-aineistojen natiiviliittymiä. Artikkeleita kannattaa hakea suoraan Ebscosta, Sagesta, Emeraldista ja ABIsta. Siellä voi hakua rajata tarkemmin esimerkiksi kokotekstillä ja vertaisarvioinnilla.

Palautetta laidasta laitaan

Olemme tyytyväisiä saamaamme palautteeseen SeAMK-Finnasta. Finna sai sekä kehuja että haukkuja. Yksi kehui sitä mahtavaksi ja monipuoliseksi, toisen mielestä se, että kaikki on löydettävissä, on suorastaan ihmeellistä ja kolmas haukkui hakuominaisuuden kauheaksi, navigoinnin tuskalliseksi ja olisi halunnut antaa koko palvelulle arvosanaksi nollan ja oli pahoillaan, ettei se ollut mahdollista.

Saimme myös hyviä kehitysehdotuksia, niihin palaamme myöhemmin. Osa ominaisuuksista on jo käytössä SeAMK-Finnassa, joten niiden markkinointia on syytä lisätä.

Finna-kysely toteutetaan vuosittain. Kansalliskirjasto ja yksittäiset kirjastot, museot ja arkistot hyödyntävät vastauksia palvelun kehittämisessä. Kiitos kaikille vastaajille!

Tuula Ala-Hakuni
Suunnittelija, kirjastopalvelut
SeAMK Kirjasto